

VYPUŠTĚNÍ OHNĚ

T41 - Drain Fire

longdancao *Radix Gentianae*
huangqin *Radix Scutellariae*
shanzhizi *Fructus Gardeniae*
zexie *Rhizoma Alismatis*
cheqianzi *Semen Plantaginis*
shengdihuang *Radix Rehmanniae*
danggui *Radix Angelicae sinensis*

chaihu *Radix Bupleuri*
gancao *Radix Glycyrrhizae*
suanzaoren *Semen Ziziphi spinosae*
yuanzhi *Radix Polygalae*
juhua *Flos Chrysanthemi*
gouteng *Ramulus Uncariae cum uncis*
lianxin *Plumula Nelumbinis nuciferae*

Model: oheň jater, oheň srdce, vlhká horkost v horním a dolním ohříváči

Účinky: odvádět oheň jater, odvádět oheň srdce, pročišťovat horkost, přeměňovat vlhkost, tišit mysl, zklidnit éterickou duši [*hun*]

Indikace: bolesti hlavy, podrážděnost, sklony k výbuchům hněvu, rudý obličej, hořká chuť, zvuky v uších, závratě, zarudlé oči, žízeň, zácpa, suchá stolice, malé množství tmavé moči, krvácení z nosu, krev v moči a/nebo ve stolici, pociťování horkosti, úzkost, neklid, nespavost, spánek přerušovaný sny, ušní infekce, vřidky na jazyku, cystitida s pálením při močení, uretritida, zánět pochvy, žlutý vaginální výtok, silná menstruace

Jazyk: červený se zarudlými a oteklými stranami, červené tečky po stranách a na špičce, žlutý povlak

Puls: strunovitý a rychlý

Klasický předchůdce: *longdan xiegan tang* („Odvar na vypuštění jater s *longdancao*“)

Kontraindikace: těhotenství

Rozbor

Velmi důležitý přípravek s širokým praktickým využitím. V první řadě odvádí oheň jater a srdce. Na vysvětlenou: je třeba mít jasně vymezen rozdíl mezi „ohněm“ a „horkostí“. Oheň a horkost jsou evidentně stejné povahy, ale jsou mezi nimi důležité rozdíly. Horkost je méně závažná a více na povrchu než oheň, obvykle se „pročišťuje“ pomocí pálivě chladných bylin: pálivá chuť vytlačuje horkost k povrchu. Příkladem pálivě chladného produktu je *shigao*. Metoda pročišťování horkosti pálivě chladnými produkty se obvykle používá u horkosti, když je puls plovoucí. Ten totiž ukazuje, že horkost je poměrně povrchová. Oheň je závažnější a hlubší než horkost. Jeho hloubka se odráží na pulsu, který je hluboký a plný. Oheň se nedá vytlačit jako horkost, musí se odvést směrem dolů hořkochladnými produkty. Pálivá chuť vytlačuje horkost, zatímco hořká chuť způsobuje klesání čchi a spouští oheň směrem dolů, obvykle přes střeva. Klasickým příkladem hořkochladného produktu na odvedení ohně je *dahuang*, který odvádí oheň přes stolici. Avšak i jiné hořkochladné produkty odvádějí oheň přes stolici (i když méně nápadně než *dahuang*), např. *longdancao*, *huangqin*, *huanglian* a *huangbai*. Oheň má tři účinky, které horkost nemá: více vysušuje (proto suchá stolice, žízeň a snížené množství moči), více působí na mysl (proto sklony k hněvu, neklid, nespavost a v závažných případech i duševní nemoci) a způsobuje krvácení (proto krvácení z nosu, krev ve stolici a nebo v moči). Např. horkost jater (často spojovaná nebo vyvolaná zvedajícím se jangem jater) se může projevat bolestmi hlavy, podrážděností, závratěmi, pociťováním horkosti a zarudnutím obličeje, ale oheň jater se kromě výše uvedených příznaků projevuje i intenzivní žízní, suchou stolicí, sníženým močením, hořkou chutí v ústech, výbuchy hněvu a eventuálně krvácením z nosu.

Proto bychom měli mít na paměti, že tento přípravek spíše odvádí oheň, než pročišťuje horkost, a může se použít jen za přítomnosti některých neodmyslitelných příznaků jako jsou:

- červený jazyk se suchým žlutým povlakem
- strunovitý, rychlý a poměrně hluboký puls
- hořká chuť, žízeň a suchá stolice

V důsledku složitého průběhu dráhy jater a velkého vlivu čchi jater na ostatní orgány může oheň jater způsobit příznaky v mnoha různých systémech. Zaprvé se díky stoupajícímu ohni objevují bolesti hlavy, výbuchy hněvu, zarudnutí obličeje, zvuky v uších, ušní infekce. Oheň jater ovlivňuje střeva, kde způsobuje suchou stolici a zácpu; ovlivňuje gynekologický systém, kde způsobuje silnou menstruaci; v močovém ústrojí vyvolává pálení při močení; ovlivňuje mysl, když způsobuje nespavost, neklid, spánek přerušovaný sny.

Přípravek lze kromě stavů ohně jater a srdce použít u vlhké horkosti v horním nebo dolním ohřivači. V horním ohřivači na obtíže jako jsou ušní infekce z vlhké horkosti v dráze žlučníku. V dolním ohřivači u vlhké horkosti v močopohlavním ústrojí způsobující cystitidu (zánět močového měchýře), uretritidu (zánět močové trubice) nebo vaginitidu (zánět pochvy).

Longdancao je produkt vládcy, odvádí oheň jater a přeměňuje vlhkou horkost; pomáhají mu *huangqin* a *shanzhizi*. *Cheqianzi* a *zexie* pomáhají odvádět oheň a vlhkou horkost přes moč. *Danggui* a *shengdihuang* vyživují krev jater a pomáhají konejšit játra. *Chaihu* je posel, směřuje účinek přípravku do dráhy jater. Přidal jsem ještě i *suanzaoren* a *yuanzhi* pro ticho mysli a uklidnění éterické duše. *Juhua* a *gouteng* byla přidána na potlačení jangu jater, bolesti hlavy i závratě. *Lianxin* bylo přidáno k pročištění horkosti srdce, odvedení ohně srdce a ticho mysli.

Duševní a emoční model

Klíčové slovo: *odpuštění*

Rozvoj tohoto modelu typicky vyvolávají dlouhodobý hněv, frustrace, lítost a nenávisť. Emoce stejného typu mohou také vyvolat stagnaci čchi jater. Proč vyvolávají někdy stagnaci čchi jater a někdy oheň jater? To závisí především na typu osobnosti a též typu člověka podle pěti prvků. Když introvertní lidé prožívají výše uvedené emoce a potlačují svůj hněv, mají sklony ke vzniku stagnace čchi jater. Extrovertní lidé mají sklony ke vzniku ohně jater a svůj hněv projevují. Obdobně když prožívá výše uvedené emoce ohnivý typ (nízká postava, okrouhlá silnější konstituce, krátké ruce, rychlá chůze, silné libido, hodně hovořící a smějící se), má sklony k vyvinutí ohně jater. Naopak dřevěný typ (vysoký, hubený a šlachovitý) má tendence k vytvoření stagnace čchi jater. Často se říká, že „hněv by se měl ventilovat“, to však pomůže jen v případě stagnace čchi jater, když je hněv potlačován. V případech ohně jater nemusí ventilování hněvu pomoci a v některých případech může dokonce situaci zhoršit přiléváním ještě více ohně do stávajícího ohně.

Samozřejmě v patogenezi stavu hrají roli i jiné faktory, jako například nadměrné požívání silně pálivých jídel a alkoholu.

Upozornění a kontraindikace

Přípravek je určen na oheň, proto se může používat pouze v případech jasných projevů ohně, jak bylo uvedeno výše. Pokud je diagnóza ohně jater správná, nejsou pro něj žádné specifické kontraindikace. Samozřejmě se nejedná o doplňující přípravek, proto by se neměl užívat trvale. Jeho hořkochladné byliny by při dlouhodobém používání mohly poškozovat slezinu. Tomu mohou akupunkturisté zabránit doplňováním sleziny prostřednictvím bodů CV 12 (*zhongwan*), ST 36 (*zusanli*) a BL 20 (*pishu*). Přípravek je kontraindikován v těhotenství.

V kostce: odvádět oheň jater a srdce hořce chladnými bylinami.

Rozdíly oproti klasickému předchůdci:

- odvádí oheň srdce a tiší mysl (což původní formule nedělá)
- řeší bolesti hlavy

červený, červenější strany
tlustý a suchý žlutý povlak

SROVNÁNÍ

STOUPÁNÍ JANGU JATER **VS.** OHEŇ JATER

Stoupání jangu jater je nerovnováha mezi jin a jangem a se stoupající protichůdnou čchi; není to pravá plnost *shi*. Používají se byliny ponořující čchi (např. *muli*, *shijueming*, *zhenzhumu*) a byliny utišující vítr (např. *tianma*, *gouteng*).

Oheň jater je stav plné plnosti *shi*. Oheň se odvádí hořce chladnými bylinami, které také stahují dolů (např. *dahuang*, *huangqin*, *huanglian*, *huangbai*, *xiakucao*, *pugongying*).

Společné příznaky: pulsující bolesti hlavy, závratě, zvuky v uších, podrážděnost, strunovitý puls

Příznaky ohně jater: žízeň, neklid, červené a pálivé oči, hořká pachut' v ústech, krvácení z nosu, suchá stolice, tmavá moč, červený jazyk se žlutým povlakem.

stoupání jangu jater

horkost jater

oheň jater

SROVNÁNÍ

STOUPÁNÍ JANGU JATER VS. OHEŇ JATER

Stoupání jangu jater

Protichůdná čchi

Stoupání jangu jater

- nepravý syndrom plnosti (*shi*), jedná se o nerovnováhu mezi jangem a jin s nadměrným stoupáním jangu
- bolest hlavy
- závratě
- zvuky v uších (tinnitus)
- výbuchy hněvu
- popudlivost
- strunovitý puls
- jazyk závisí na hlavní příčině. U prázdnoty krve jater může být bledý.

Oheň jater

- pravý syndrom plnosti (*shi*) s plným ohněm
- bolest hlavy
- závratě
- zvuky v uších (tinnitus)
- výbuchy hněvu
- popudlivost
- strunovitý puls
- jazyk červený s červenějšími stranami a tlustým, žlutým povlakem
- žízeň
- hořká pachůť v ústech
- suchá stolice
- tmavá moč
- neklid

Stoupání jangu jater není pravý syndrom plnosti (*shi*), je to jen nerovnováha mezi jin a jangem a s čchi ucházející vzhůru.